

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/92/2024
Identifikačné číslo spisu:	6120307668
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6120307668.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: H. X. W., narodený XX. U. XXXX, S., I. W. XX, zastúpený advokátom, JUDr. Rudolfom Bezákom, Košice, Krmanova 14, proti žalovanému: Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., Košice, Komenského 50, IČO: 36 570 460 zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Peter Kerecman, s.r.o., Košice, Rázusova 1, IČO: 36 588 725, o zaplatenie 2.489,55 eur s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Košice pod sp. zn. 25C/22/2020, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 12. októbra 2023 č. k. 5Co/245/2022-228, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému voči žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) napadnutým rozsudkom potvrdil podľa § 387 ods. 1, a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) rozsudok Okresného súdu Košice I. z 31. marca 2022, č. k. 25C/22/2010-166 (ďalej len „súd prvej inštancie“), ktorým zamietol žalobu (výrok I.) a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v plnej výške (výrok II.). Odvolací súd žalovanému priznal proti žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (výrok II.).

1.1. Súd prvej inštancie rozhodol o žalobe žalobcu, ktorou sa domáhal zaplatenia sumy 2.489,55 eur s príslušenstvom a trov konania a to na základe skutkového stavu, že žalovaný ako nájomca a spoločnosť KOMMERZ s.r.o., Bratislava uzatvorili 5. novembra 2008 zmluvu o nájme nehnuteľnosti, predmetom ktorej bol nájom časti pozemkov nachádzajúcich sa v kat. úz. W. a evidovaných ako pozemok s parc. č. XXX/XXX o výmere 6 405 m² a pozemok s parc. č. XXX/XXX o výmere 4 555 m². Predmetom nájmu bola časť uvedených pozemkov o výmere 220 m². Na základe kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi žalobcom ako kupujúcim a spoločnosťou KOMMERZ s.r.o. ako predávajúcim, vklad ktorej bol povolený rozhodnutím Okresného úradu Košice - okolie, sp. zn. V3524/17 zo 7. júla 2017, žalobca

nadobudol predmet nájmu do vlastníctva. V súčasnej dobe tento predmet tvorí súčasť pozemku s parc. č. XXX/XX o výmere 31 533 m², trvalý trávny porast, zapísaný na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Košice - okolie, obec Sokol', kat. úz. W.. Žalobca s odkazom na § 680 ods.2 zákona č. 40/1964 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) sa stal prenájomateľom v nájomnom vzťahu založenom uvedenou zmluvou. Po prevode vlastníckeho práva žalovaný neuhradil za užívanie predmetu nájmu nájomné. Žalovaná suma nájomného je vo výške 2 489,55 eur, ktoré pozostáva z ročného nájomného 829,85 eur za obdobie rokov 2018 - 2020, každé nájomné so splatnosťou do 31.1. príslušného kalendárneho roka. Popri bežnom nájomnom si uplatnil aj poplatok z omeškania vo výške 0,05 % denne zo sumy 829,25 eur od 1.2. príslušného roka. Žalovaný záväzok voči žalobcovi nesplnil napriek výzve, na ktorú nereagoval.

1.2. Súd po vykonanom dokazovaní vec právne posúdil podľa čl. 20 ods.4 Ústavy Slovenskej republiky, § 20 ods. 1, 4 z. č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách (ďalej len „zákon o verejných vodovodoch a kanalizáciách“) a konštatoval, že tento zákon je lex specialis vo vzťahu k Občianskemu zákonníku.

1.3. Ustálil, že žalobca uplatnil nárok titulom opakujúceho sa nájomného, ročne vo výške 829,85 eur za obdobie rokov 2018 až 2020, keď na základe zmluvy zo 7. júla 2017 nadobudol predmet nájmu do svojho vlastníctva od predávajúceho, spoločnosti KOMMERZ s.r.o., s ktorou spoločnosťou žalovaný uzatvoril nájomnú zmluvu 5. novembra 2008. V prejednávanej spore nútené obmedzenie užívania nehnuteľnosti pôvodnému vlastníkovi vzniklo za účinnosti z. č. 442/2002 Z.z., kedy bolo vydané stavebné povolenie na základe rozhodnutia Okresného úradu Košice - okolie z 24.9.2003, právoplatným 7.11.2003, t. j. odkedy žalovaný reálne vstupoval na pozemky vlastníka a vykonával na nich potrebné práce, prieskum, stavbu vodného diela

1.4. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že týmto rozhodnutím bolo povolené obci Sokol' uskutočnenie vodnej stavby „Sokol' - prívod vody a vodojem“, ktorý objekt mal byť vybudovaný na parc. č. XXX/X v kat. úz. W. vo vlastníctve investora a SO vodojemu mal byť vybudovaný na parc. č. XXXX/XX, kat. úz. W. vo vlastníctve Mesta Košice, ku ktorej mal investor uzatvorenú zmluvu o podnájme s nájomcom Mestské lesy Košice, s.r.o. (bod 21 stavebného povolenia). Uvedeným rozhodnutím orgán štátnej správy určil v zmysle § 22 ods.6 z. č. 184/2022 Z. z. o vodách (ďalej len „zákon o vodách“) na výstavbu vodovodného potrubia ako aj na jeho prevádzkovanie na pozemky na parc. č. XXX, XXX/X kat. úz. W. mimo zastaveného územia obce, vecné bremeno v rozsahu v tomto rozhodnutí uvedenom (bod 22 stavebného povolenia). Rozhodnutím Obvodného úradu životného prostredia Košice - okolie z 2.4.2009 bola dodatočne povolená zmena stavby, ktorej uskutočnenie bolo povolené rozhodnutím Okresného úradu Košice - okolie 24. septembra 2003, a to okrem iného aj v časti umiestnenia čerpacej stanice, ktorá mala byť umiestnená na parc. č. XXX/X, pričom bola umiestnená na pozemku XXX/XXX v kat. úz. W.. Uvedená parcela č. XXX/XXX bola s parcelou č. XXX/XXX oddelená z parcely XXX/XXX, evidovanej na LV č. XXXX, vlastníkom ktorej bola spoločnosť KOMMERZ s.r.o. Bratislava, s ktorým vlastníkom stavebník uzatvoril zmluvu o nájme nehnuteľnosti z 5.11.2008. Z uvedeného vyplýva, že pôvodný vlastník bol obmedzený žalovaným a to postavením stavby na cudzom pozemku, ako aj núteným obmedzením užívania nehnuteľnosti pri výkone práv prevádzkovateľa vodnej stavby. V prípade núteného obmedzenia užívania nehnuteľnosti pri výkone práv prevádzkovateľa vodnej stavby ide o presne špecifikované oprávnenia prevádzkovateľa vodného diela v rozsahu podľa § 20 ods.1 z. č. 442/2002 Z. z.

1.5 Na základe uvedených skutočností žalobca, resp. pôvodný vlastník si po prvý raz mohol u žalovaného uplatniť právo na primeranú jednorazovú náhradu za nútené obmedzenie užívania nehnuteľnosti podľa § 20 ods.4 zák. č. 442/2002 Z. z., dňom nasledujúcim po právoplatnosti rozhodnutia o povolení stavby, t. j. 8. novembra 2003, a to v lehote jedného roka, t.j. do 8. novembra 2004, pričom z výsledkov vykonaného dokazovania bolo preukázané, že žalobca si tento nárok u žalovaného neuplatnil, žalovaného vyzval na zaplatenie žalovanej sumy predžalobnou výzvou z 9. marca 2020 a to titulom úhrady nájomného za roky 2018 až 2020. Ani pôvodný vlastník nárok na jednorazovú úhradu si neuplatnil na súde, tak mohli uplatniť nárok do šiestich mesiacov odo dňa, keď si nárok

uplatnili u vlastníka vodnej stavby, ak bol tento nečinný. Ani žalobca, ani pôvodný vlastník v tejto lehote nárok na súd nepodali. Prekluzívna lehota predpokladá plynutie stanovenej lehoty zákonom na uplatnenie práva, v dôsledku čoho dochádza k zániku práva uplatneného v stanovenej lehote. K zániku práva preklúziou dochádza ex lege, teda zo zákona, z ktorého dôvodu súd k nej prihliada z úradnej moci, a preto nie je možné zaniknutému právu priznať ochranu. Súd tak uzavrel, že žalobca, resp. jeho právny predchodca, nárok za nútené obmedzenie užívania nehnuteľnosti včas a v prekluzívnej lehote neuplatnil, z ktorého dôvodu mu ochranu v tomto konaní priznať už nemožno. Vzhľadom na vyššie uvedené súd dospel k záveru, že vlastníkovi pozemku v tomto konaní nie je možné priznať nájom, keďže zákon č. 442/2002 Z. z. presne definuje spôsob náhrady za verejné obmedzenie vlastníckeho práva. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach zo 4. februára 2016 sp. zn. 4Co/154/2013.

2. Odvolací súd prevzal v celom rozsahu skutkový stav zistený súdom prvej inštancie Pripomenul, že kľúčovým v prejednávanej veci bolo určenie, či nájomná zmluva je platná a teda, či žalobcovi vznikol nárok na nájomné v požadovanej výške dohodnutej v nájomnej zmluve.

2.1. Podľa neho súd prvej inštancie správne interpretoval citované ustanovenia podstatné pre rozhodnutie a tie rovnako správne aplikoval v prejednávanej veci v bode 28. rozhodnutia. Nestotožnil sa s časťou bodu 29. rozhodnutia, keď súd uzavrel, že žalobca resp. právny predchodca si mohol uplatniť právo na primeranú náhradu právoplatnosťou rozhodnutia o povolení stavby (8. novembra 2003), lebo uvedené je v rozpore s § 20 ods.7 zákona o verejných vodovodoch a kanalizáciách v nadväznosti na ods. 5 cit. zák., kde je vlastníkovi verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie uložená povinnosť písomne vyzvať vlastníka pozemku na uplatnenie si náhrady spolu s oznámením o vykonaní zápisu vecného bremena podľa odseku 5. Vecné bremeno je povinný dať zapísať vlastník verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie do 60 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti kolaudačného osvedčenia stavby. V konaní nebolo preukázané, že by žalovaný vyzval žalobcu resp. jeho právneho predchodcu na uplatnenie si tejto náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho práva, preto záver súdu, že nárok na jednorazovú náhradu si žalobca resp. jeho právny predchodca mohol uplatniť do 8. novembra 2004 je nesprávny. Právny záver vyslovený súdom v bode 30. považuje preto za predčasný.

2.2. Súhlasil so záverom, že vlastníkovi pozemku nie je možné priznať nájom, lebo zákon č. 442/2002 Z. z. presne stanovuje spôsob náhrady za verejné obmedzenie práva. Na zdôraznenie správnosti tohto tvrdenia navyše poukázal na § 139 ods.1 písm. c) z. č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (ďalej len Stavebný zákon), ktorý pod pojmom „iné práva k pozemkom a stavbám“ použitým v spojení „vlastnícke alebo iné práva k pozemkom a stavbám na nich“ sa podľa povahy prípadu rozumie právo vyplývajúce z iných právnych predpisov. Poukázal aj na z. č. 364/2004 Z. z. (vodný zákon), ktorý v § 52 ods.1 uvádza, že vodnými stavbami sú stavby, ich súčasť alebo ich časti, ktoré umožňujú osobitné užívanie vôd alebo iné nakladanie s vodami. Súčasťou vodnej stavby sa rozumie ďalší objekt, ktorý súvisí s prevádzkovým, výrobným alebo technologickým zariadením pri prevádzke vodnej stavby vrátane obslužných komunikácií a inžinierskych sietí, ktoré slúžia k jej činnosti. Stavebný zákon pri iných právach k pozemkom odkazuje na špeciálne právne predpisy (z. č. 364/2004 Z. z., z. č. 442/2002 Z. z.), ktoré presne upravujú spôsob vzniku zákonného vecného bremena a náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva. Podľa odvolacieho súdu zákonodarca nepripustil zmluvne dohodnúť iné právo, ale kogentne vymedzil právnu úpravu nárokov vo vzťahu k zákonnému vecnému bremenu, a preto uzatvorená nájomná zmluva z 5. novembra 2008 nebola prípustná a obchádzala zákon, a teda je podľa § 39 OZ neplatná.

2.3. Záverom dal do pozornosti zákon č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky, kde v § 4 ods.1 sa výslovne pripúšťa možnosť uzatvorenia nájomnej zmluvy (ak nemá vlastník stavby ku dňu účinnosti tohto zákona k pozemku pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo,...).

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“), ktorého prípustnosť odôvodňoval ustanovením § 420 písm. f) CSP. Odvolací súd podľa neho len citoval § 20 zákona č. 442/2002 Z. z., ale nekonkretizoval žiadne ustanovenie, ktoré zakladá oprávnenie žalovaného

osadiť na pozemkoch v jeho vlastníctve spornú stavbu. Teda nedostal žiadne zrozumiteľné a logické vysvetlenie, prečo posúdenie prvoinštančného a odvolacieho súdu smerovalo k jeho neúspechu v spore. Podľa neho súbeh vecného bremena a nájomnej zmluvy nie je vylúčené, a to obzvlášť v situácii, keď obsah práv spojených s nájmom nekorešponduje, t. j. je širší ako obsah práv spojených s vecným bremenom. Nájomná zmluva oprávňuje žalovaného najmä k osadeniu predtým nelegálne zhotovených stavieb a k ich ďalšiemu prevádzkovaniu na pozemkoch žalobcu. Takéto oprávnenia zákon č. 442/2002 Z. z. žalovanému nepriznáva. Odvolací súd podľa jeho názoru v rozpore s § 382 CSP aplikoval § 39 OZ, keď v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval neplatnosť nájomnej zmluvy bez vyzvania strán sporu, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili. Odvolací súd svoj záver o neplatnosti nájomnej zmluvy zrozumiteľne neodôvodnil a neuviedol, v čom konkrétne uzatvorená nájomná zmluva podľa jeho názoru obchádza zákon a ani neuviedol, ktorý zákon to je (ktoré jeho ustanovenie). Právny záver odvolacieho súdu o neplatnosti nájomnej zmluvy je tak podľa dovolateľa nepreskúmateľný, a to obzvlášť v situácii, keď žalobcovi nie je známe jediné ustanovenie zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, ktoré by bránilo uzatvoreniu takej nájomnej zmluvy, ktorá by vlastníka verejného vodovodu, vlastníka verejnej kanalizácie alebo prevádzkovateľa oprávňovala k užívaniu pozemku v rozsahu väčšom ako mu priznávajú ustanovenia zákona č. 442/2002 Z. z. Súčasne neboli strany vyzvané k vyjadreniu sa k aplikácii na § 139 ods. 1 písm. c) zákona č. 50/1963 Zb. ani zákona č. 364/2004 Z. z. Preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaný považuje odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu za dostatočne zrejmé. Odvolací súd sa riadne zaoberal odvolacími námietkami žalobcu, zaujal k nim svoje stanovisko a na zdôraznenie správnosti rozhodnutia prvoinštančného súdu doplnil vlastné úvahy. Nesúhlas žalobcu s aplikáciou zákonných ustanovení a rozdielom právnym posúdením veci žalobcom nezakladá porušenie práva na spravodlivý proces. Porušenie § 382 CSP môže podľa žalobcu založiť porušenie práva na spravodlivý proces, len ak je následkom vydanie prekvapivého rozhodnutia odvolacieho súdu. Odvolací súd však rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne a na ďalšie ustanovenia zákona poukázal iba na zdôraznenie jeho správnosti. Teda nedošlo k odchýleniu neprípustnosti uzatvorenej nájomnej zmluvy. Svoju argumentáciu podporil odkazom na komentár k CSP, rozhodnutie najvyššieho súdu a Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Záverom požadoval, aby dovolací súd odmietol dovolanie žalobcu ako neprípustné a priznal mu plnú náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Vo vzťahu k dovolateľom namietanej vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, spočívajúcej v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu pre nezrozumiteľnosť a nedostatok presvedčivých dôvodov odôvodnenia, pričom odvolací súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, čím bolo porušené právo na spravodlivý súdny proces dovolací súd uvádza, že podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

9. Je potrebné zdôrazniť, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

10. Dovolací súd považuje za potrebné vo vzťahu ku konkrétnej veci tiež uviesť, že súd prvej inštancie v bode 28 odôvodnenia ustálil, že : „ V prejednávacom prípade súd posúdil, že nútené obmedzenie používania nehnuteľnosti pôvodnému vlastníkovi vzniklo za účinnosti zák. č. 442/2002 Z.z., kedy bolo vydané stavebné povolenie na základe rozhodnutia Okresného úradu Košice - okolie zo dňa 24.9.2003, právoplatným 7.11.2003, t. j. odkedy žalovaný reálne vstupoval na pozemky vlastníka a vykonával na nich potrebné práce, prieskum, stavbu vodného diela. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že týmto rozhodnutím bolo povolené obci Sokol uskutočnenie vodnej stavby „Sokol - prívod vody a vodojem“, ktorý objekt mal byť vybudovaný na parc. č. XXX/X v kat. úz. W. vo vlastníctve investora a SO vodojemu mal byť vybudovaný na parc. č. XXXX/XX, kat. úz. W. vo vlastníctve Mesta Košice, ku ktorej mal investor uzatvorenú zmluvu o podnájme s nájomcom Mestské lesy Košice, s.r.o. (bod 21 stavebného povolenia). Uvedeným rozhodnutím orgán štátnej správy určil v zmysle §22 ods. 6 zákona č. 184/2022 Z.z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov na výstavbu vodovodného potrubia ako aj na jeho prevádzkovanie na pozemky parc. č. XXX, XXX/X v kat. úz. W. mimo zastaveného územia obci vecné bremeno v rozsahu v tomto rozhodnutí uvedenom (bod 22 stavebného povolenia). Rozhodnutím Obvodného úradu životného prostredia Košice - okolie zo dňa 2.4.2009 bola dodatočne povolená zmena stavby, ktorej uskutočnenie bolo povolené rozhodnutím Okresného úradu Košice - okolie dňa 24.9.2003, a to okrem iného aj v časti umiestnenia čerpacej stanice, ktorá mala byť umiestnená na parc. č. 743/7, pričom bola umiestnená na pozemku parc. č. XXX/XXX v kat. úz. W.. Uvedená parcela č. XXX/XXX bola s parcelou č. XXX/XXX odčlenená z parcely XXX/XXX, evidovanej na LV č. XXXX, vlastníkom ktorej bola spoločnosť KOMMERZ s.r.o. Bratislava, a s ktorým vlastníkom stavebník uzatvoril zmluvu o nájme nehnuteľnosti zo dňa 5.11.2008. Z uvedeného vyplýva, že pôvodný vlastník bol obmedzený žalovaným, a to postavením stavby na cudzom pozemku, ako aj núteným obmedzením užívania nehnuteľnosti pri výkone práv prevádzkovateľa vodnej stavby. V prípade

núteného obmedzenia užívania nehnuteľnosti pri výkone práv prevádzkovateľa vodnej stavby ide o presne špecifikované oprávnenia prevádzkovateľa vodného diela v rozsahu podľa § 20 ods. 1 zák. 442/2002 Z.z.. U vecných bremien zriaďovaných priamo zo zákona ide v podstate o určitý druh verejnoprávneho obmedzenia vlastníka nehnuteľnosti, ktoré je výrazom prevahy verejného záujmu vzťahujúceho sa k určitej prevádzke alebo zariadeniu nad záujmom jednotlivca bez toho, aby bolo toto zasahovanie podmienené súhlasom zo strany dotknutého vlastníka a bez toho, aby potreba existencie obmedzenia z vecného bremena bola zrejmá zo zápisu z katastra nehnuteľností“.

11. Z odôvodnení rozhodnutí súdov (odvolacieho a prvoinštančného), chápaných v ich organickej (kompletizujúcej) jednote (sp. zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu. Odôvodnenie odvolacieho súdu spĺňa náležitosti odôvodnenia vyplývajúce z ustanovení § 220 ods. 2 v spojení s § 393 ods. 2 CSP, lebo zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami, aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Vyporiadanie sa s uplatnenými podstatnými odvolacími námietkami, odvolacím súdom možno považovať za dostatočné aj v zmysle § 387 ods. 3 CSP.

12. Dovolací súd v danom prípade nezistil také nedostatky v postupe odvolacieho súdu, ktoré by odôvodňovali záver, že jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené.

13. Podľa § 382 Civilného sporového poriadku ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

14. K aplikácii § 382 CSP sa najvyšší súd vyjadril v rozsudku z 31. marca 2022 sp. zn. 2Cdo/176/2020: „Vyššie citované ustanovenie má predísť vydávaniu tzv. prekvapivých rozhodnutí, vychádza z princípu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, ktorý je považovaný za komponent princípu právneho štátu, osobitne princípu právnej istoty. ... ak chce odvolací súd zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie, potom je nevyhnutné poučiť strany odvolacieho konania, že zistený skutkový stav môže byť právne posúdený s použitím inej právnej normy alebo iných právnych noriem, než o ktorých konal a rozhodoval súd prvej inštancie. Z uvedeného vyplýva, že postup podľa ustanovenia § 382 CSP neprichádza do úvahy, ak sa odvolací súd rozhodol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť, ale z iných právnych dôvodov. Výsledok konania je totiž totožný s výsledkom konania pred prvoinštančným súdom, a v takom prípade by bolo zložené vyvodzovať zo zmeny právnej kvalifikácie situáciu, v ktorej došlo k odňatiu možnosti konať pred opravným súdom (pozri komentár k Civilnému sporovému poriadku 1. vydanie, 2016 ŠTEVČEK, FICOVÁ, BARICOVÁ, MESIARKINOVÁ, BAJÁNKOVÁ, TOMAŠOVIČ)“.

15. Ústavný súd preskúmal právny názor aplikácie § 382 CSP v uznesení z 3. decembra 2019 č. k. I. ÚS 501/2019-11: „Ako správne uviedol najvyšší súd, „z uvedeného je zrejmé, že „prekvapivosť“ rozhodnutia odvolacieho súdu nespočívala v tom, že odvolací súd nevyzval strany sporu postupom podľa ustanovenia § 382 CSP na aplikáciu ustanovenia § 421a Občianskeho zákonníka, ale v tom, že aplikácia predmetného zákonného ustanovenia odvolacím súdom nemala za následok zamietnutie žaloby, ako sa toho domáhal žalovaný vo svojom odvolaní». Ústavný súd k uvedenému dodáva, že je možné sa stotožniť aj s názorom, že postup podľa ustanovenia § 382 CSP neprichádza do úvahy, ak sa odvolací súd rozhodol napadnutý rozsudok potvrdiť, ale z iných právnych dôvodov. Výsledok konania je totiž totožný s výsledkom konania pred prvoinštančným súdom a v takom prípade by bolo zložené

vyvodzovať zo zmeny právnej kvalifikácie situáciu, v ktorej došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom.“

16. Rozhodnutie odvolacieho súdu nemožno považovať za prekvapivé z dôvodu, že výsledok konania je totožný s výsledkom konania pred prvoinštančným súdom. Okrem uvedeného, dovolateľom namietané novo aplikované ustanovenia zákona boli odvolacím súdom použité len na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie (§ 387 ods.2 CSP).

17. Nestotožnenie sa dovolateľa s právnym posúdením zisteného skutkového stavu nezakladá dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP. Nastolené právne otázky dovolací súd subsumoval pod § 421 ods. 1 CSP .

18. Podľa § 422 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

19. Podľa § 422 ods. 2 CSP na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

20. Citované ustanovenie § 422 ods. 1 CSP obmedzuje prípustnosť dovolania pre nesprávne právne posúdenie vecí tzv. majetkovým cenom (ratione valoris). Limituje prípustnosť dovolania určením výšky sumy, ktorá má byť predmetom dovolacieho prieskumu, pričom túto výšku viaže na desaťnásobok minimálnej mzdy vo všetkých sporoch, ktorých predmetom je peňažné plnenie. Výnimku predstavujú spory s ochranou slabšej strany, keď, vychádzajúc z koncepcie zvýšenej ochrany týchto definovaných subjektov, je majetkový cenový znížený na dvojnásobok minimálnej mzdy, aby v týchto sporoch bola ponechaná možnosť dovolacieho prieskumu i pri nižších sumách plnenia. To znamená, že pokiaľ je dovolaním napadnutý výrok rozhodnutia odvolacieho súdu o peňažnom plnení, je dovolací prieskum pre nesprávne právne posúdenie vecí možný, len ak peňažné plnenie prevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy, resp. v sporoch s ochranou slabšej strany dvojnásobok minimálnej mzdy. V prípade príslušenstva pohľadávky sa prípustnosť dovolania odvíja od rovnakých limitov, ako pri istine.

21. V danom prípade žalobca podal na súde prvej inštancie žalobu v roku 2020. Výška minimálnej mzdy v roku 2020 bola ustanovená nariadením vlády č. 324/2019 Z. z. sumou 580 eur; desaťnásobok tejto sumy je 5 800 eur. Dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu sa týka peňažného plnenia neprekračujúceho výšku desaťnásobku minimálnej mzdy v čase podania žaloby (2 489,55 eur < 5 800 eur).

22. Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalobcu je v danom prípade vylúčená ustanovením § 422 ods. 1 CSP, dovolací súd pre procesnú neprípustnosť dovolania žalobcu v časti právneho posúdenia nepristúpil k posúdeniu, či napádaný rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení vecí (§ 432 ods. 1 CSP).

23. Najvyšší súd konštatuje, že uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP nebolo dôvodné, a preto podľa § 447 písm. c), f) CSP dovolanie odmietol.

24. Dovolací súd rozhodnutie o nároku žalovaného na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.